

РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ ЯК ПОКАЗНИК СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Тема дослідження рентабельності завжди була актуальною, однак, враховуючи кризу та війну в Україні, необхідність таких досліджень лише зростає. Оскільки суб'єкти господарювання здатні не просто забезпечувати населення продуктами життєдіяльності, а й дають поштовх до руху економіки.

При вивченні діяльності підприємства найчастіше для оцінки його ефективності обраховують прибутковість підприємства. Безумовно, це один з ключових показників діяльності підприємства, але не можна забувати і про ряд інших. Серед таких показників є і рентабельність.

Існує чимало трактувань цього поняття, але на наш погляд більш влучним є наступний: «Рентабельність – у перекладі означає прибутковий, дохідний; тобто це один з показників економічної ефективності виробництва на підприємствах. Він показує міру використання ресурсів суб'єкта (грошові, матеріальні та трудові)» [1, 191].

Для якісного аналізу рентабельності здійснюють комплексну оцінку підприємства за такими показниками: рентабельність продажів, активів, виробничих засобів, власного капіталу, залученого капіталу, інвестицій, діяльності, продукції, чистої рентабельності операційних витрат тощо [2].

Доцільність розраховувати даний показник можна пояснити індикаторами, про який він свідчить [3]:

- відображає ефективність використання ресурсів, а, відповідно, й роботу підприємства в цілому;
- дає можливість порівнювати діяльність підприємства з конкурентами;
- показує, наскільки швидко інвестор окупить свої вкладення;
- для проведення реальної оцінки підприємства;
- показує зміну вартості капіталу.

Беручи до уваги функції, які виконує аналіз рентабельності, безумовно можна стверджувати, що він характеризує ефективну роботу підприємства, а підвищення його значень вказує на стійкість підприємства. Оскільки ми вже дослідили, що рентабельність важливий показник для підприємства, пропонуємо розглянути чинники, які на нього впливають, а саме: контроль за витратами підприємства та їх оптимізація; залучення сучасних технологій у виробництво, що збільшують його обсяг, не сильно впливаючи на витрати тощо.

Отже, показник виражає відношення прибутку підприємства до витрат та є відносним, тому зростання показника рентабельності свідчить про зростання стійкості підприємства. Важливим є те, що рентабельність показує не тільки прибуток суб'єкта господарювання, а й вміння ефективно контролювати та управляти своїми витратами.

Перелік посилань:

1. Осипов В. І. Економіка підприємства: Підручник. Одеса: 2005. 720 с.
2. Фінансовий аналіз: конспект лекцій для студентів. Миколаїв, 2012. 145 с.
3. Рентабельність – що це таке, види і формули, як розрахувати і підвищити рентабельність [Електронний ресурс]. 2020. URL: <http://opal.net.ua/2020/11/30/rentabelnost-czto-eto-takoe-vidy-i-formuly-kak-rassczitat-i-povysit/>.